

MATEJ BOR

1913–1993

SREČANJE

Nek jesenski večer
v mračni obkrški hosti
zmotili čudni gosti
so tvoj mir.

Vzeli smo izpod mahu,
kar ni posrkala vase
zemlja te dolge čase,
odkar si tu,

vzeli, kar v zimskih nočeh
lisice so pozabile,
ki so skoz metež nosile
te v lačnih zobeh.

Položil na vresje sem
tvojo razbito lobanjo,
dolgo strmel sem vanjo
ves tih in nem.

Kje je jasnina oči,
kje sta ustni opojni?
Vame v grozoti spokojni
dvoje votlin reži.

Kje si? Ne, to nisi ti,
ti si se skrila vame,
tu te smrt ne zajame,
tu so še tvoje oči.

Tu je ponosni tvoj stas,
k meni gibkó se privija,
kadar burja zavija
v nočni čas,

kadar sem s sabo sprt
v ulice slepe zablodim,
s tabo ko v davnih dneh hodim,
nate oprt.

Laž zre iz teh votlin,
nič ne bom gledal vanje,
zemlja, vzemi lobanje,
meni pusti spomin.

Ljuba, pridi nocoj,
vabi te mesečina,
vabi te sila spomina,
vabi te ljubi tvoj.

BRŠLJAN NAD JEZOM

Poletja davna, kam ste presahnila?
Saj sam ne vem več, je biló kdaj res,
da deklica, kot rosa čista, mila,
se šla je kopat na opoški jez.

Nad mlačno vodo kačji so pastirji
se spreletavali v pekoči dan,
krog golih deklic goli kavalirji
so plésali, le jaz sem bil bolan.

Bolan od njenih še otroških grudi,
bučanja jeza in nesrečnih sanj
in od mladosti, ki prav vse ti nudi,
pa ti je vendar vselej prazna dlan.

In ker bila je prazna, sem sam zase
nad jezom utrgal zeleneč bršljan,
a deklica si dela ga je v lase
in spet bila je prazna moja dlan.

SONCE IN JAZ

Nikogar ni med soncem in med mano,
Sama sva tukaj sredi vinskih trt,

ZREČANJE

Neč je senčni večer
v mračni okrašeni hosti
zmožni čudni gosti
so tvoj mir.

Vzeli smo izpod maha
kar in postala vase
zemlja te dolgo čase,
obdar si tu.

Vzeli smo izpod maha
kar in postala vase
zemlja te dolgo čase,
obdar si tu.

Fotokli na vrese sem
tvoja raztrga lobanja,
dolgo zimci sem vanjo
ves tih in nem.

Kje je jazina oči,
kde sta ustni opojni?
Vama v grozovi spokojini
dvojce volim reži.

Kje si? Ne, to nisi ti,
ti si se skrila vame,
tu je sva ne zajame,
tu so še tvoje oči.

jaz se oziram k njemu tja v neznano,
a ono vame prek zelenih brd.

In tare me zavist: Lej, ti na veke
živiš, o sonce, jaz le bežen hip,
potem neskončna noč pokrije veke
in čas izbriše moj obraz in lik.

In vendar moja pot se ne ustavi.
Ostal bom zrno v zvezdi, ki s teboj
krožila bo tam po neba širjavi,
s teboj, o sonce, a tudi z meno.

Pa kaj govoril bi sedaj o smrti.

Še zmerom tu sva, sonce, jaz in ti,
in se dobrikava sestrici trti
in čakava, kdaj vino dozori.

APATIJA

Pomlad je spet, a to pomlad ne znam
več k tebi, zemlja, kakor svoje dni,
ko znal sem biti s tabo čisto sam,
prisuškujoč, kako mi govori
skrivnost iz tebe. Tuja sva si zdaj
in hladen gledam tvoja bujna čuda.
Zakaj, ne vem, in niti vredno truda
se mi ne zdi, da bi dognal, zakaj.
Le kaj je to? Se je mladost mogoče
že izselila iz mojega srca,
da me ne mami potok, ki klokoče
pod vrbami, da resa, ki šumlja
mi pod nogami, me ne vabi več,
naj ležem vanjo. Svet se je prebudil,
a meni je tako, da bi šel leč
v samotni kot in bi temi ponudil
vse, kar imam, če sploh še kaj imam,
jaz, ki zemljé ljubiti več ne znam.

ZADNI DAN V LETU

Zadnji dan v letu,
a zadnje leto še ni.
Še bomo hodili po svetu
in zrl iz oči v oči

usodi, ki se bo igrala z nami
kot doslej, in mi z njo,
čeprav vsak s svojimi križi na rami.

Pa je bilo le lepo.

Najlepše pa, kadar smo tostran življenja

stali mi golih rok,

onstran pa do zob oborožena

hudič in bog.

ELEGIJA

Léta bežala bodo – čas

se bo spreminjal,

in kar je ostalo od prejšnjih let,

bo ukinjal.

Ustvarjal nove bo ljudi

in nove slave

in jih podiral in hite

pobiral glave,

postavil tisoče svetišč

za nove vere,

in si izmislil nov vsemir

in nove mere,

da bi ga izmeril, pa ga žal

ne bo nikoli.

Večnost se meriti ne dá –

lahko se moli.

Moli, a kaj primólimo

od nje? Nemara

vero, da svet, ves, kar ga je,

le ni prevara,

ako pa je – nemara vsaj

varljiv občutek,

da svet ni sam, da je za njim

skrit prazasnutek,

ki ga pozna samo Vseduh

tam v onstranstvu

in ga morda nekoč bo čas

razkril zanamstvu.

Sama ova tukaj sredi vinskih trt,

šč Izbral Janez Menart